

OPETUS- JA KULTTUURIMINISTERIÖ

Hallituksen esitys eduskunnalle laiksi vapaasta sivistystyöstä annetun lain 10 §:n muuttamisesta

Maahanmuuttajien kotoutumissuunnitelmaan
hyväksytyn koulutuksen rahoituksen kehittäminen

Eduskunnan sivistysvaliokunta 10.9.2021

Hallitusneuvos Kirsi Lamberg
Opetusneuvos Annika Bussman

Tausta

- Vapaan sivistystyön budjetissa on vuosittain 4,927 milj. euroa, jolla voidaan korottaa olemassa olevien suoritteiden valtionosuusprosenttia 57:istä tai 65:istä 100:iin. niin pitkälle kuin määräraha riittää.
- Perussuoritteet tulevat budjetin kokonaispotista, joka on saman suuruinen, kuin ennen uudistusta vuonna 2018 ja, jonka enimmäismäärä kaikelle koulutukselle on oppilaitosmuodoittain kirjattu budjettiin.
 - Uusia suoritteita varten ei ole ollut rahoitusta
- Hallitus on kehyspäättöksellään 29.4.2021 lisännyt 5 milj. euroa **uusiin suoritteisiin** valtionosuudella rahoitettuun maahanmuuttajien kotoutumissuunnitelmaan hyväksyttyn koulutukseen. Päätöksen mukaan **maahanmuuttajien kotoutumissuunnitelmaan hyväksytyn koulutuksen rahoitusjärjestelmä erotellaan omaksi kokonaisuudeksi vapaan sivistystyön rahoitusjärjestelmässä.**

Hallituksen esityksen ehdotus

- Vapaasta sivistystyöstä annetun lain 10 §:n 1 momenttia ehdotetaan muutettavaksi siten, että maahanmuuttajien koulutuksen suoritteiden määrät, joihin myönnetään sadan prosentin valtionosuus, irrotettaisiin muista opetus- ja kulttuuriministeriön vuosittain valtion talousarvion rajoissa valtionosuuden laskemisen perusteena käytettävistä vapaan sivistystyön suoritteista.
- Maahanmuuttajien kotoutumissuunnitelmaan hyväksytyn koulutuksen rahoitus ehdotetaan muodostettavaksi omaksi kokonaisuudekseen, jotta rahoitus ei vaikuttaisi muihin vapaan sivistystyön koulutuksen suoritteisiin, eivätkä muun koulutuksen suoritteet myöskään tämän koulutuksen rahoitukseen.

Taloudelliset vaikutukset

- Vapaan sivistystyön valtionosuudet maksetaan valtion talousarvion momentilta 29.10.31.
- Maahanmuuttajien kotoutumissuunnitelmaan hyväksytyn koulutuksen valtionosuus olisi vuosittain yhteensä 11,83 milj. euroa. Valtion talousarviossa vapaan sivistystyön kotoutumissuunnitelmaan hyväksyttyä koulutusta varten on varattu vuosittain 4,927 milj. euroa, hallituksen kehyspääatöksellä 29.5.2021 rahoitusta on lisätty 5 milj. euroa vuodesta 2022 alkaen sekä 1,903 milj. euroa ehdotetaan siirrettäväksi valtionavustuksista valtionosuusjärjestelmään.
- Tämä muodostaa sataprosenttisen rahoituksen maahanmuuttajien kotoutumissuunnitelmaan hyväksytylle koulutukselle.

Vaikutukset oppilaitosten toimintaan

- Kansalaisopistot ja kansanopistot ovat voineet hakea valtionavustusta nuorille maahanmuuttajille tarkoitetun valtionavustushaun kautta (1,903 milj. euroa).
- Muutosten myötä näitä vuosittain toistuvia hakemuksia ei enää tarvitse tehdä, vaan kaikki jaettavissa oleva raha kotouttamisajalla olevien maahanmuuttajien koulutustarpeeseen jaetaan laskennallisesti valtionosuusjärjestelmän kautta kyseistä koulutusta toteuttaville oppilaitoksille.
- Muutos parantaisi rahoituksen ja toiminnan suunnittelun ennakoitavuutta sekä vapaan sivistystyön että maahanmuuttajien kotoutumiskoulutuksen rahoitusjärjestelmien läpinäkyvyyttä/ymmärrettävyyttä.
- Kaikkia koulutusmuotoja ja oppilaitosmuotoja kohdellaan yhdenvertaisesti ja riippumatta siitä missä määrin järjestävät muuta koulutusta yli rahoitettavan tason

Vaikutukset sivistyksellisiin oikeuksiin

- Ehdotus muodostaa sataprosenttisen rahoituksen maahanmuuttajien kotoutumissuunnitelmaan hyväksytylle koulutukselle arviolta noin 4000 opiskelijalle. Ehdotus turvaa maahanmuuttajien kotoutumissuunnitelmaan hyväksytyn koulutuksen asemaa.
- Valtionavustusrahoitukseen liittyvä harkinnanvaraisuus poistuisi tämän kohderyhmän osalta vapaan sivistystyön rahoitusjärjestelmästä. Tämä parantaa maahanmuuttajien yhdenvertaista kohtelua yhteiskunnassa, kun heille osoitettu koulutus rahoitettaisiin vastaavalla tavalla kuin kaikki muu pysyväisluonteinen koulutus koulutusjärjestelmässä.

Aikataulu

- Hallituksen esitys on annettu lausunnoille 24.6-9.8.2021. Lausuntoja saapui yhteensä kahdeksan kappaletta. Kaikki lausunnonantajat pitivät ehdotettua muutosta tarkoituksenmukaisena ja kannatettavana.
- Hallituksen esitys on käsitelty kuntatalouden ja -hallinnon neuvottelukunnassa.
- Esitys liittyy valtion vuoden 2022 talousarvioesitykseen ja on tarkoitettu käsiteltäväksi sen yhteydessä.
- Laki ehdotetaan tulevaksi voimaan 1.1.2022.

Korjauspyyntö valiokunnalle

10 §

Valtionosuuden laskemisessa käytettävien suoritteiden määrän vahvistaminen

Opetus- ja kulttuuriministeriö vahvistaa vuosittain valtion talousarvion rajoissa valtionosuuden laskemisen perusteena käytettävän opiskelijaviikkojen, opiskelijavuorokausien, opiskelijapäivien sekä opetustuntien määrän. Opetus- ja kulttuuriministeriö vahvistaa lisäksi vuosittain valtion talousarvion rajoissa niiden opiskelijaviikkojen ja opetustuntien määrän edellä mainituista opiskelijaviikoista ja opetustunneista, joihin 9 §:n 5 momentin mukaisesti myönnetään sadan prosentin valtionosuus. *Opetus- ja kulttuuriministeriö vahvistaa vuosittain valtion talousarvion rajoissa niiden opiskelijaviikkojen ja opetustuntien määrän, joihin 9 §:n 1 momentin mukaisesti myönnetään sadan prosentin valtionosuus.* Yhdistetyn oppilaitoksen osalta suoritteiden määrät vahvistetaan erikseen kullekin oppilaitosmuodolle.

Perustelut: VST-lain 9 §:n 5 momentin mukaisessa ”kansanopistojen oppivelvollisuuskoulutuksessa” ei valtionosuuden laskemisessa käytetä opetustunteja, jonka vuoksi maininta voidaan poistaa tarpeettomana.

Lisätietoja:

Hallitusneuvos Kirsi Lamberg
puh: 02953 30397
kirsi.lamberg@gov.fi

Opetusneuvos Annika Bussman
puh: 0295330407
annika.bussman@gov.fi